

Nørregade 54, Matr. Nr. 188 b, tidligere Nr. 188, tidligere Nr. 207, tidl. Nr. 223

prindelig laa der paa Grunden en Gaard, som blev ødelagt under Svenskekrigen. Efterkrigsaaarene, hvor Genopbygningen overalt i Byen skred langsomt frem, og hvor selv de førende Borgere havde svært ved at skaffe Penge til Byggeriet, blev der paa Tomten opført en Vaaning - et lille Hus, som blev lejet ud af de kiftende Ejere. Det stod nyopført i 1667 (KS&P 1654-1673, Fol. 39) og blev først revet ned i 1795, da Ejeren - en Murermester - byggede en Gaard, som nu ogsaa hører Fortiden til. Den nuværende Ejendom stammer fra Slutningen af forrige Aarhundrede, men den har ved Ombygning og Tilbygning fuldstændig ændret karakter.

Ejere:

- . HANS CHRISTENSEN. Borgmester. Nævnes som Ejer af Gaarden 11. Dec. 1652. KS&P 1638-1653, Fol. mangler.
- . SARA HANSDATTER. Enke efter Raadmand Jens Hansen Riber. Adkomst paa Gaarden ved Arv efter Faderen, Borgmester Hans Christensen, begr. 2. Apr. 1657. Køge Kirkebog 1657-1668, Pag. 39.
- . JOHANNES RIBER. Søn af Raadmand Jens Hansen Riber og Sara Hansdatter.
- . CATHRINE RIBER. Enke efter Raadmand Henning Jacobsen. Transport fra Borgmester Casper Eggers paa en Vaaning i Nørregade (Nr. 223), - som var den 4. fra Cathrine sal. Erik Christensens Vaaning - , som Udlæg i Arven efter Moderen Johannes Riber, udstedt 19. Febr. 1684, tinglæst 23. Aug. 1686. KS&P 1686-1698, Fol. 12.
- . JENS HENNINGSEN, DORTHEA HENNINGSDATTER m. fl. Adkomst paa Huset Nr. 223 ved Arv efter Moderen, Raadmand Henning Jacobsens Enke Cathrine Riber, begr. 29. Juni 1706. Køge Kirkebog 1686-1715, Pag. 25.
- . Mads Thomesen. Skøde fra Dorothea sal. Hartmans paa Boligen i Nørregade, imellem Niels Thomesens og Christopher Sadelmagers (Boliger), udstedt 24. Mai 1726, tinglæst 20. Jan. 1727. Købesum: 30 Sletdalere, hvoraf hendes afdøde Bror, Jens Henningsen, havde modtaget 20 Sl. dlr. KS&P 1718-1731, Fol. 238.
- . HENNING PEDERSEN KAAL. Murermester. Skøde fra Anna Margrethe sal. Mads Thomesens paa Huset Nr. 223 i Nørregades østre Side, imellem Kornmaaler Niels Madsens Gaard mod Nord og Regimentsskriver Svanes Gaard mod Syd, (til Huset hørte en Have, 18 Al. lang og 9 Al. bred, samt et Stykke Jord, "som gaar

- fra Haugen i Vester og til Madame sl: Borgemester Jacobsens Vænge mod Osten", 92 Al. lang, 10 $\frac{1}{2}$ Al. bred i den østre Ende og 9 $\frac{1}{2}$ Al. bred i den vestre Ende), udstedt 25. Nov. 1747, tinglæst 27. Nov. s. A. Købesum: 60 Rdl. KS&P 1742-1758, Fol. 204.
3. LARS NIELSEN. Møller. Adkomst paa Huset Nr. 223 ved Arv efter Svigerfaderen, Murermester Henning Pedersen Kaal, begr. 3. Apr. 1776. Køge Kirkebog 1749-1795, Fol. 84.
9. LAURITZ THRANE. Murermester i København. Skøde fra omkring 1790 mangler. Han nedrev Huset og byggede i Stedet en Gaard iflg. Panteobligation, udstedt 18. Juni 1795, tinglæst 17. Aug. s. A. KS&P 1777-1797, Fol. 410.
10. RASMUS RASMUSSEN. Forpagter paa Ottestrup. Skøde fra Murermester i København Lauritz Thrane paa Gaarden Nr. 207, tidligere Nr. 223, udstedt 30. Dec. 1797, ikke tinglæst. KS&P 1797-1810, Fol. 115.
11. CHRISTIAN CRELL. Borgmester. Skøde fra Forpagteren paa Ottestrup Rasmus Rasmussen paa Gaarden Nr. 207, tidligere Nr. 223, udstedt 23. Dec. 1799, tinglæst s. D. Købesum: 1.200 Rdl. KS&P 1797-1810, Fol. 115.
- Christian Crell var Borgmester i Køge 1798 - 1814 og beboede Gaarden Nr. 207 til sin Død.
12. CHRISTIAN CRELL. Borgmester. Skøde fra Kleinsmedemester Jens Ditmersen paa Vænget til Gaarden Nr. 202, 74 Al. langt og 56 Al bredt, udstedt 23. Dec. 1799, tinglæst s. D. Købesum: 54 Rdl. KS&P 1797-1810, Fol. 116.
13. NIELS PETER CRUUSBERG. Universitetsforvalter. Skøde fra Cathrine Crell født Jacobsen, Enke efter Borgmester, Kancelliraad Christian Crell, paa Gaardene Nr. 206 og 207 (førstnævnte Gaard havde Borgmesteren erhvervet ved Mageskifte med Sadelmager Niels Børgesen i 1809), udstedt 19. Nov. 1817, tinglæst 9. Febr. 1818. Købesum: 11.175 Rdl. N.V. inkl. Husene Nr. 228, 229 og 230 paa Bjerget, samt 2 Vænger. KS&P 1810-1818, Fol. 368.
14. HANS NIELSEN. Garvermester. Adkomst paa Ejendommene Nr. 206 og 207 m. fl. ved Egteskab med Universitetsforvalter Niels Peter Cruusbergs Enke, Elise Cathrine Cruusberg. Vielsesattest udstedt 19. Nov. 1859, tinglæst 24. Nov. s. A. KS&P XI, Fol. 43.
15. ELISE CATHRINE NIELSEN født LØNBERG. Adkomst paa Ejendommene Matr. Nr. 188, tidligere Nr. 206 og 207, og Matr. Nr. 183 (Vænget, der strakte sig fra Nørregades østre Side, langs nuværende Tværvejs nordre Side, tværs

over nuværende Bjerggade og langs dennes Østside til den nuværende Stationsplads mod Syd) og Matr. Nr. 23 (Garvergaarden i Vestergade) ved Testamente mellem hende og hendes Mand, Garvermester Hans Nielsen, oprettet 21. Aug. 1854, tinglæst 19. Okt. 1882. KS&P XVI, Pag. 117.

16. ANNA PETRA AGATHE RONDAHL. Frue. Adkomst paa Ejendommene Matr. Nr. 188 og 183 ved Skifteattest efter Adoptivforeldrene, Garvermester Hans Arentz Nielsen og Elise Cathrine Nielsen født Lønberg, udstedt 21. Jan. 1889, tinglæst 20. Juni s. A. KS&P XIX, Pag. 95.
17. ANNA PETRA AGATHE RONDAHL. Frue. Adkomst paa Ejendommene Matr. Nr. 188 og 183 ved kgl. konfirmeret Ægtepagt mellem hende og hendes Mand, Købmand Viggo Nicolai Rondahl, udstedt 13. Juni 1889, tinglæst 20. Juni s. A. KS&P XIX, Pag. 96.
18. A/S BRUGSFORENINGEN FOR KØGE OG OMEGN. Skøde fra Fru Anna Rondahl paa Ejendommen Matr. Nr. 188 b, udstedt 14. Juni 1917, tinglæst 21. Juni s. A. Købesum: 38.000 Kr. KS&P XXIV, Pag. 138.
19. CHRISTIAN JACOBSEN. Handelsgartner. Skøde fra Fru Anna Rondahl paa Parcel-lerne Matr. Nr. 188a (Vænget bag Naboejendommen Matr. Nr. 187, der mod Nord og Øst begrænsedes af Tvervej og Bjerggade) og 183 a, ialt ca. 8000 Kvadratalen, udstedt 22. Aug. 1917, tinglæst 23. Aug. s. A. Købesum: 14.801 Kr. KS&P XXIV, Pag. 474.
20. A/S ARBEJDERNES FÆLLESBAGERI. Skøde fra A/S Brugsforeningen for Køge og Omegn paa Parcellen Matr. Nr. 188c, udstedt 29. Nov. 1918, tinglæst 5. Dec. s. A. Købesum: 1.600 Kr. KS&P XXIV, Pag. 474.
21. ANDELSSELSKABET BRUGSFORENINGEN FOR KØGE OG OMEGN. Skøde fra A/S Brugsforeningen for Køge og Omegn paa Ejendommen Matr. Nr. 188 b, udstedt 9. Jan. 1920, tinglæst 29. Jan. s. A. Købesum: 37.500 Kr. KS&P XXIV, Pag. 754.
22. A/S ARBEJDERNES FÆLLESBAGERI. Skøde fra brugsforeningen for Køge og Omegn paa Parcellen Matr. Nr. 188 d, tinglæst 28. Juni 1927.
23. BRUGSFORENINGEN FOR KØGE OG OMEGN. Skøde fra Handelsgartner Christian Jacobsen paa Parcellen Matr. Nr. 188 e, tinglæst 3. Nov. 1937. Købesum: 2.000 Kr.

KØGE BYS GAARDE OG HUSE.

Nørregade Nr. 34 - Murermester Thrane ordnede Englænderne i 1807.

Ved Genealog Wilhelm von Antoniewitz.

Der, hvor H Bs triste Ejendom nu ligger, Nørregade Nr. 34, laa der omkring Midten af det 17. Aarhundrede en lille Gaard, som tilhørte Borgmester Hans Christensen. Den blev ødelagt under Svenskekrigen, og i Efterkrigs-aarene, hvor Genopbygningen skred langsomt frem overalt i Byen, skal vi helt frem til 1667, før der paa Grunden stod en nyopført Bygning, en Vaaning, altsaa et lille Beboelseshus, som de skiftende Ejere lejede ud. Og den beholdt Borgmesterens Familie, indtil hans Oldebarn, Dorteia Hennings datter, i 1726 solgte den til Mads Thomsen for 30 Sletdalere.

Ejendommens Værdi steg, efter at Mads Thomsen havde faaet øget Grunden med et lille Vænge Øst for Haven, der var 92 Alen langt og henholdsvis $10\frac{1}{2}$ og $9\frac{1}{2}$ Alen bredt i østre og vestre Ende, saa hans Enke fik 60 Rdl., da hun i 1747 solgte Ejendommen til Murermester Henning Pedersen Kaal. Og Prisen røg sikkert yderligere i Vejret, da Svigersønnen, Møller Lars Nielsen, som arvede Huset i 1776, solgte det til Murermester Lauritz Thrane.

Thrane rev Huset ned og byggede paa Grunden en lille, stilfuld Gaard, som stod færdig i Sommeren 1795. Næsten samtidig købte han Naboejendommen, Nørregade Nr. 32, som han ogsaa rev ned og genopbyggede og solgte med en Fortjeneste paa 1.500 Rdl. i 1796. Senere, da Brændeovnsbrænder Folmer Dyrland og Købmand Lars Olsen i 1803 havde paataget sig Raadhusets Ombygning for 3.995 Rdl., fik han overdraget dette Arbejde og opnaaede udover den fastsatte Pris at faa udbetalt 265 Rdl. til ny Blydækning af Frontespicen, da det gamle Bly, som han sagde, var fint som et Durchslag og ikke duede mere.

Han var en dygtig Haandværker og en mindst ligesaa dygtig Forretningsmand, men naar han i sin Tid blev kendt af alle, var det paa Grund af hans resolute Optræden hin mindeværdige Dag, den 29. August 1807, da Englænderne i Træfningen Nord for Byen havde besejret Landeværnet og drevet Danskerne paa Flugt ind gennem Byen og efter et blodigt Sammenstød ved Herfølge Kirke tvunget den sidste samlede Rest af Landeværnet til Overgivelse.

Efter at Byen var blevet besat af Fjenden, gik nogle sejrberuste Matroser i Land fra et af de engelske Krigsskibe, som laa ude paa Reden. De teede sig som rene Vandaler. Nede i Havnen fik de Øje paa tre nye Pramme, som de overhældte med Tjære og stak i Brand, og da den kraftige Søndenvind drev de kulsorte Røgskyer og Flammerne over mod Havnens lave Bebyggelse og tvang de rædselsslagne Beboere ud, hylede Matroserne af Grin. De drog hængende videre, brød ind i Haverne, brækkede hele Grene af Træerne, stjal Dynger af Grøntsager og Frugt, trak Sablerne og stormede ind i en Gaard, hvor de havde opdaget en Flok Høns. De opskræmte Høns foer forvirrede og støjende til Vejrs, de larmende Matroser huggede vildt efter dem og var tilsidst indhyllet i ^{en} Sky af Fjer, inden de havde lemlæstet eller kløvet den sidste Høne.

I Skumringen hørte Murermester Thrane, at der blev rumsteret nede i hans Andegaard. Og hvad gjorde saa han, da han kom ned og fandt to af Matroserne i Færd med at stjæle hans Ånder? Han slog dem ihjel og kulede dem ned i Haven!

Først da Englænderne havde forladt Byen, bredte Rygtet sig om Murer Thranes Daad. De fleste holdt paa, at hvis der blot havde været tilstrækkelig mange af hans Type i Landeværnet, saa skulde vi nok have klaret os, da de jo netop var Mandsmod og Haandfasthed, det havde skortet paa. Enkelte tog dog skarp Afstand fra hans Handlemaade. En af Egnens Præster spurgte saa ledes: Hvad er et Par Ånder i Sammenligning med to Menneskeliv? Betydelig mere værd i dette Tilfælde, mente mange, hvor det kun drejede sig om to infame Tyveknægte, der tilmed var Englændere!

Paa det Tidspunkt, hvor Thrane var Samtaleemne i Byen og Omegnen, ejede han ikke mere Gaarden i Nørregade, som han havde solgt til Borgmester Christian Crell. Efter hans Død blev den i 1817 afhændet til Universi- forvalter Niels Peter Cruusberg og forblev - omend indirekte - i hans Familie til 1917. Hans Enke giftede sig nemlig med Garvermester Hans Nielsen, og da Ægteskabet var barnløst, adopterede de en lille Pige, Anna Petrea Agathe, som i 1889 arvede Ejendommen. Hun var gift med Købmand Viggo Nicolai Rondahl, men havde Særeje paa Ejendommen, som hun ombyggede i Slutningen af Aarhundredet og solgte i 1917 til Brugsforeningen for Køge og Omegn, nu H. B.